

ЕКОНОМІКА ТА УПРАВЛІННЯ ПІДПРИЄМСТВАМИ

Бучинська Я.В.

студентка,

*Науковий керівник: **Богацька Н.М.***

кандидат економічних наук, доцент,

Вінницький торговельно-економічний інститут

Київського національного торговельно-економічного університету

ФІНАНСОВИЙ СТАН ПІДПРИЄМСТВА ТА ШЛЯХИ ЙОГО ПОКРАЩЕННЯ

Функціонуючи в ринковій економіці як суб'єкт підприємницької діяльності, кожне підприємство має забезпечувати такий стан своїх фінансових ресурсів, за якого воно стабільно зберігало б здатність безперервно виконувати свої фінансові зобов'язання перед своїми партнерами, державою, власниками, найманими працівниками.

На сучасному етапі розвитку економіки України оцінка фінансового стану підприємств є важливою складовою розвитку підприємництва, оскільки розвиток приватного бізнесу є одним із основних напрямів розвитку економіки країни. Комплексна оцінка фінансового стану підприємств допомагає вчасно виявити та вирішити наявні проблеми в діяльності підприємств.

Проблемам аналізу та поліпшення фінансового стану присвячено ряд робіт вітчизняних та закордонних вчених, серед яких треба виділити праці Бланка І.О., Олексюка О.С., Ковальова В.В., Стоянової Є.С., Шеремета А.Д., Крейніної М., Альтмана Е., Хелферта Е., Рішара Ж. та інших.

Фінансовий стан підприємства – це складна, інтегрована за багатьма показниками характеристика якості його діяльності. У концентрованому вигляді фінансовий стан підприємства можна визначити як міру забезпеченості підприємства необхідними фінансовими ресурсами і ступінь раціональності їх розміщення для проведення ефективної господарської діяльності та своєчасного здійснення грошових розрахунків за своїми зобов'язаннями [2]. ПАТ «Київська кондитерська фабрика «Рошен» – одна з чотирьох українських фабрик кондитерської корпорації Рошен, яка спеціалізується на виробництві шоколадної продукції (шоколадних цукерок, плиточного шоколаду) та бісквітної продукції. На сьогодні асортимент підприємства нараховує більше 100

найменувань кондитерських виробів, серед яких – шоколад, цукерки, торти, печиво, мармелад [4].

Для оцінки фінансового стану ПАТ «Київська кондитерська фабрика «Рошен» проведемо аналіз показників його фінансової стійкості, ліквідності та рентабельності за 2010-2012 роки. Скористалася інформацією офіційного сайту ПАТ «Київська кондитерська фабрика «Рошен» [4; 5; 6].

Аналіз абсолютних показників фінансової стійкості ПАТ «Київська кондитерська фабрика «Рошен» за 2010-2012 роки свідчить про те, що у підприємстві спостерігається нестійкий фінансовий стан, що є негативним. Така тенденція спричинена недостатньою кількістю власних коштів та наявністю короткострокових позикових джерел фінансування.

Більшість відносних показників характеризувалися нестабільною динамікою, що є негативним. Зокрема, коефіцієнт автономії за аналізований період збільшився з 0,34 до 0,39, тобто в 2010 році лише 34% всіх активів становив власний капітал, а в 2012 році вже 39%. Така динаміка була спричинена збільшенням власного капіталу у 2012 році на 3791 тис. грн. Відповідно, коефіцієнт концентрації позикового капіталу перевищував норму і в 2011 році становив 0,67, що є негативним. В 2012 році цей показник зменшився на 8,96% та становив 61% всіх активів, що свідчить про зменшення ролі позикових джерел в діяльності підприємства. Коефіцієнт фінансової стійкості за 2010-2012 роки збільшився на 0,05 і становив 0,39. Це свідчить про доволі низьку здатність залучати зовнішні джерела фінансування та низьку спроможність підприємства протистояти дії зовнішніх і внутрішніх факторів. Індекс постійного активу за 2010-2011 роки мав тенденцію до зниження, що є позитивним, оскільки зросла частка оборотних активів у власному капіталі, що призводить до збільшення оборотності. Але в 2011-2012 роках цей показник зріс на 0,3 пункти, що є негативним, оскільки свідчить про зменшення оборотності. Отже, в загальному можна сказати, що ситуація на підприємстві ПАТ «Київська кондитерська фабрика «Рошен» за 2010-2012 роки погіршилась. Також проаналізуємо відносні показники ліквідності підприємства. ПАТ «Київська кондитерська фабрика «Рошен» за 2010-2012 роки не мало змоги погасити свої поточні зобов'язання, оскільки коефіцієнт абсолютної ліквідності майже дорівнював нулю, тобто в підприємства не вистачало готівки та еквівалентів грошових коштів. За рахунок грошових коштів та коштів у розрахунках з дебіторами підприємство у 2011 році могло покрити 67,9% короткострокових зобов'язань, а у 2012 році – лише 39%. За рахунок усіх оборотних активів у 2011 році підприємство могло погасити 71,3% короткострокових зобов'язань, а в 2012 році цей показник зменшився до 43,2%. Це спричинено зменшенням оборотних активів на 149105 тис. грн., або на 54%. Отже, ПАТ «Київська

кондитерська фабрика «Рошен» можна охарактеризувати як недопустимо нестійке і залежне підприємство.

Для детального аналізу фінансового стану також проаналізуємо показники рентабельності. Підприємство отримувало доволі низький дохід за досліджуваний період. У 2011 році в порівнянні з 2012 роком на 1 грн. чистого доходу припадало 5 копійок і 7 копійок відповідно валового прибутку. На 1 грн. чистого доходу в 2011-2012 роках припадало 1 копійок чистого та операційного прибутку. Обсяг валового прибутку, що припадав на 1 грн. собівартості реалізованої продукції склав 5 копійок в 2011 році та 7 копійок в 2012 році відповідно. Отже, в підприємства був майже відсутній чистий прибуток за досліджуваний період.

Отже, показники ефективності діяльності ПАТ «Київська кондитерська фабрика «Рошен» вказують на тенденцію погіршення функціонування підприємства протягом даних років. Коефіцієнти рентабельності є досить низькими і вказують на зменшення прибутку, втрату інвестиційної привабливості та загальне погіршення господарської діяльності підприємства. Для поліпшення ситуації на підприємстві дослідимо, яка модель фінансування притаманна для підприємства. За 2010-2012 роки досліджуване підприємство мало однакову модель фінансування активів, зокрема близьку до консервативної. У 2012 році необоротні активи підприємства фінансувалися за рахунок власного капіталу та короткострокових зобов'язань. Таким чином, дана модель фінансування активів близька до консервативної, проте фінансування відбувається в основному за рахунок поточних зобов'язань. Консервативна модель припускає, що варіююча частина оборотних активів покривається за рахунок короткострокових зобов'язань. У цьому випадку довгострокових зобов'язань немає, тому присутній ризик втрати ліквідності.

Тому можна провести оптимізацію структури розміщення оборотного капіталу. Надлишкові запаси зумовлюють не лише зниження ліквідності підприємства, а й додаткові витрати за їх обслуговуванням, крім того існує ризик втрати якості чи знецінення певних видів сировини та матеріалів. Тому, для покращення ліквідності необхідно реалізувати надлишкові запаси.

В оптимальній структурі капіталу власний капітал підприємства становить не менше 50% всього капіталу підприємства, тому для ефективного функціонування ПАТ «Київська кондитерська фабрика «Рошен» необхідно 251537,5 тис. грн. власного капіталу. Основним джерелом збільшення власного капіталу є реінвестування чистого прибутку.

Отже, можна спробувати залишити близьку до консервативної модель фінансування активів, проте лише змінити структуру активу і

пасиву: оборотні активи повинні фінансуватися за рахунок короткострокових зобов'язань, а необоротні – за рахунок довгострокових зобов'язань та власного капіталу.

Покращенню фінансового стану підприємства сприятиме зниження собівартості продукції, що дозволить підприємству бути конкурентоспроможним на ринку збуту. Це можливо за рахунок впровадження нової техніки, технологій, більш раціонального використання матеріальних і трудових ресурсів, зменшення питомої ваги постійних витрат в собівартості продукції. Також важливим етапом у покращенні фінансового стану підприємств є пошук оптимального співвідношення власного і позикового капіталу, що забезпечує рентабельність власного капіталу.

Фінансовий стан – це одна з найважливіших характеристик діяльності кожного підприємства, а оцінка фінансового стану – важлива складова управлінської діяльності.

Для покращення фінансового стану ПАТ «Київська кондитерська фабрика «Рошен» необхідно удосконалити модель фінансування активів. Для підприємства за 2010-2012 роки була притаманна модель близька до консервативної, проте фінансування відбувалося за рахунок поточних зобов'язань та власного капіталу. Ця ситуація є дуже ризикованою з позицій ліквідності, оскільки кондитерська фабрика використовує для виробництва малі суми оборотних активів, що може викликати труднощі при розрахунках з кредиторами.

Список використаних джерел:

1. Зятковська Л.І. Методологічні засади фінансового забезпечення підприємств / Л.І. Зятковська // Фінанси України. – 2007. – № 6.
2. Коробов М.Я. Фінансово-економічний аналіз діяльності підприємств/ М.Я. Коробов // Навч. посіб. – К.: Знання, КОО, 2006. – 378 с.
3. Офіційний сайт корпорації ROSHEN. – Режим доступу: <http://roshen.com/ua/about/general/>
4. Фінансова звітність ПАТ «Київська кондитерська фабрика «Рошен» за 2010 рік. – [Електронний ресурс] // Офіційний сайт державної установи «Агентство з розвитку інфраструктури фондового ринку України». – Режим доступу: <http://smida.gov.ua/db/emitent/report/year/xml/show/3523>
5. Фінансова звітність ПАТ «Київська кондитерська фабрика «Рошен» за 2011 рік. – [Електронний ресурс] // Офіційний сайт державної установи «Агентство з розвитку інфраструктури фондового ринку України». – Режим доступу: <http://smida.gov.ua/db/emitent/report/year/xml/show/3523>
6. Фінансова звітність ПАТ «Київська кондитерська фабрика «Рошен» за 2012 рік. – [Електронний ресурс] // Офіційний сайт державної установи «Агентство з розвитку інфраструктури фондового ринку України». – Режим доступу: <http://smida.gov.ua/db/emitent/report/year/xml/show/3523>